

Siden sidst...

af Kurt Ganer Tolsøe

Sidste nyhedsbrev kom for mere end et år siden, men det betyder ikke, at DVS har ligget i dvale siden da. Udstillingen **“Vindmølleindustriens Vestjyske Rødder”**, som var omtalt i Nyhedsbrev nr. 18, har siden været permanent opstillet i en fabriks-hal i Lem, og ved henvendelse til foreningen har et antal grupper fået en rundvisning på udstillingen.

Når man lige har set de første glasfibervinger på udstillingen er det tankevækkende at komme udenfor med udsigt til Vestas' vingefabrik og se dimensionerne på de nutidige møllevinger. Godt 30 års udvikling er imponerende!!

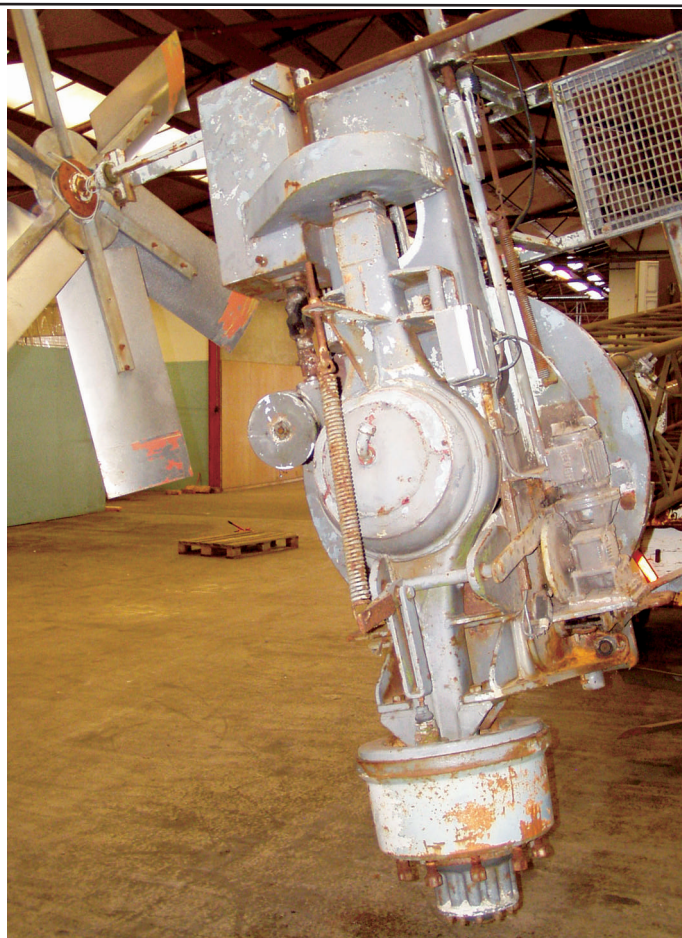
Historiske møllevinger på udstillingen i Lem. Længst til højre en 4,5 m Øker-vinge fra en Adolphsen-mølle, i midten en 5 m Øker/Alternergy vinge fra en Bonus 30 kW og til venstre en tidlig Riisager-vinge fra LM Glasfiber. Langs væggen ses en vinge fra den sidste bevarede FLS Aeromotor i Ullerslev - fremstillet af Lykkegaard på Fyn.

Lokaleforhold har bevirket at udstillingen er blevet suppleret med ganske mange af DVS' øvrige mølled dele, sådan at besøgende kan få et mere fyldigt - men måske lidt broget - indtryk af DVS-samlingen i Lem. Interesserede kan stadig aftale et besøg. (kontakt Kurt Ganer-Tolsøe - 9734 1289/ 2924 3228)

De fornemt renoverede møller (omtalt i nr 17) illustrerer hvor godt tingene kan gøres, og samtidig melder sig lysten til at fortsætte. For egen regning er der 2 oplagte udfordringer: Vestas 55 kW nacellen (billede i nr 18) og derudover en tidlig Riisager mølle med et unikt reguleringssystem og kraftoverføring til tårnets bund, hvor generator og el-tavle er monteret. (Billedet øverst til højre)

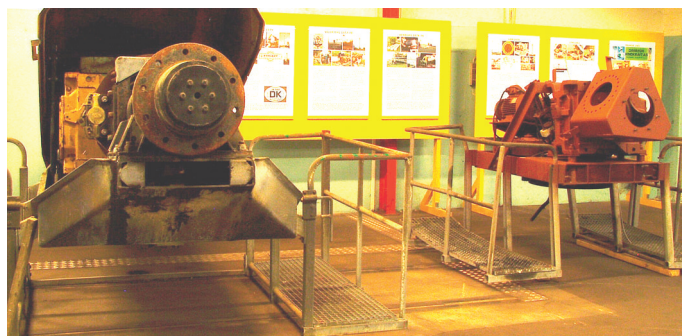
En anden vigtig opgave for foreningen er indsamling af historisk materiale om de danske vindmøller. Resultaterne bruges i udarbejdelse af planchemateriale og som baggrund for artikler i årsskriftet **“Kapitler af Vindkraftens historie i Danmark”** – udgivet i samarbejde med Energimuseet i Tange, Folkecenteret i Thy og Poul la Cour Museet i Askov - og som indtil nu er udkommet med 7 årgange.

Jytte Thorndahl fra Energimuseet og Benny Christensen fra DVS har i foråret produceret en serie på 23 store plancher til det nyindrettede mødelokale på La Cour-museet i Askov. Her præsenteres den danske vindmøllehistorie fra 1860 til i dag.

I bogen: **“Wind Power – the Danish Way”** fra 2009 blev vindmøllehistorien i Danmark fortalt på engelsk, og siden har der været flere forespørgsler efter en lignende bog på dansk. En sådan findes ikke - endnu. Men med baggrund i planchematerialet på La Cour-museet kommer der nu en ca. 52 siders bog i samme format og udstyr som den engelsk-sprogede for et par år siden. Det er det store billedmateriale, der fortæller historien, men naturligvis med nødvendig tekst til uddybning.

Bogen, der udgives sammen med vores sædvanlige tre samarbejdspartnere får en salgspris på ca. 100 kr. - men udsendes omkring 1. marts til foreningens medlemmer i stedet for det “normale” årsskrift.

På udstillingen i Lem kan man følge Vestas' tidlige udvikling. Til højre en renoveret 30 kW Vestas-HVK og til venstre 2. generation af 55 kW møllen. (Fotos. Benny Christensen)

Besøg fra USA

Sidst i august havde Danmark besøg af USA's "Grand Old Man", når det gælder vindmøllehistorie. T. Lindsay Baker er historiker af uddannelse, underviser på et universitet i Texas og er direktør for et lokalt museum og center for industrihistorie. Men han er ikke mindst kendt for en lang række bøger om de amerikanske vindmøllers historie og har siden 1981 udgivet kvartalstidsskriftet "Windmiller' Gazette" med grundige artikler og dokumentation omkring de sidste 160 års vindmølleudvikling i USA.

Lindsay Baker skulle have et indlæg på en kongres i Aalborg, arrangeret af "the International Molinological Society" og benyttede lejligheden til at besøge relevante møllehistoriske videncentre i Danmark. En af dagene brugte han i Lem, hvor der både var god tid til at se DVS's samling og udveksle erfaringer og diskutere vindmøllehistorie med medlemmer af DVS' bestyrelse.

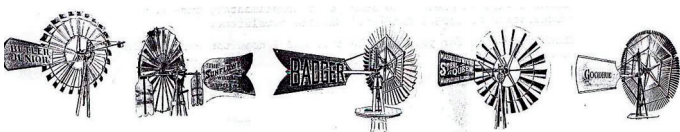
Som en speciel gave til DVS havde han - ud over et eksemplar af sin nyeste bog - medbragt et indrammet panorama-foto fra omkring 1900 af tre klapsejlere på gårde på Lemvig-egnen. Det var købt på en auktion og formentlig bragt til USA af danske udvandrere. Efter besøget fik vi også tilsendt en komplet samling af "Windmiller's Gazette" fra 1981 til idag.

På mødet i Lem blev der truffet aftale om at styrke samarbejdet om vindmøllehistorien - og dette samarbejde tværs over Atlanten har allerede givet de første resultater. Bl.a. har det vist sig, at arkiver på museer i USA kan give nye informationer om den danske vindmøllehistorie. Lindsay Baker har således fundet dokumentation for, at der i 1926 var kontakt med en vindmøllefabrik i USA om mulighederne for produktion af den banebrydende danske "Agricco"-mølle. Desværre kom der ikke noget resultat af disse kontakter - og samme år ophørte produktion af møllen i Danmark.

Hvis man vil vide mere om vindmøllehistorien i USA kan det anbefales at gå ind på hjemmesiden:

www.windmillersgazette.com

Sammen med dette nyhedsbrev tillader vi os at sende et girokort til de af foreningens medlemmer fra 2010, som vi endnu ikke har hørt fra.

Plancheudstillingen i Askov

Plancheudstillingen på Poul la Cour Museet i Askov - der som nævnt på side 1 viser de sidste 150 års danske vindmøllehistorie - er ophængt i det ottekantede rum på 1. sal i Poul la Cours Forsøgsmølle fra 1896. Rummet blev etableret i forbindelse med opsætningen af en Lykkegaard-mølle i 1929 - efter at den oprindelige mølle var ødelagt ved en brand.

Billederne er fra ophængning af udstillingen i juni i år. Der er normalt åbent på museet hver onsdag kl. 10-15 eller efter aftale. Men ring under alle omstændigheder i forvejen til 2763 7036 eller send en mail til plc@poullacour.dk.

Alle medlemmer, der har betalt kontingent for 2011 inden 15. februar 2012, vil få tilsendt den nye vindmøllebog sammen med næste nyhedsbrev.

Nyhedsbrevet er redigeret af Benny Christensen.

Danmarks Vindkraftshistoriske Samling - www.vindhistorie.dk